

JAVA-BODE.

NUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A^o. 1854.

Zaterdag 6 Mei.

N°. 36.

Prijs per halfjaar voor *Batavia* ..... f 12.50
" " " " *Java* ..... " 15.—
" " " " *Buitengewesten* ..... " 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaterdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën met *derzelver herhaling* is **ZESTIG DUITEN** voor de **VIJF WOORDEN** behalve het zegel.

Bij deze Courant behoort één **BIJVOEGSEL.**

EXTRACT uit het register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.
BUITENZORG, den 4 Mei 1854. [n°. 17.]

[Staatablad n°. 33.]

Gelezen, enz.
De raad van Nederlandsch-Indië gehoord;
Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijc: Te ontbinden de commissie van de bruggen en wegen, daargesteld bij § 2 van art. 2 van de resolutie van 16 April 1831 n°. 23 [staatsbl. n°. 27], met bepaling, dat het oppertoezicht ver alle wegen, bruggen, kanalen, rivieren, dammen, sluizen, waterleidingen, enz., buiten het district der stad en voorsteden van Batavia, in de afdeling omvattende en in Buitenzorg, onder toezicht van de hoofden van gewestelijk bestuur, als overal elders, zal zijn opgedragen aan den chef van den waterstaat en 's lands civiele werken.

Ten Tweede: Enz.
Afschrift, enz.

Accordeert met voorschreven register,
De Algemeene Secretaris,
A. PRINS.

Bij koninklijk besluit van 29 Oct. 1853 n°. 60, is aan den O. I. ambtenaar *L. J. Jeekel*, laatstelijk assistent resident van Grisee, toen met verlof in Nederland, op zijn verzoek verleend een eervol ontslag uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen.

Bij koninklijk besluit van 7 Nov. 1853 n°. 53 is aan den O. I. ambtenaar *H. A. Th. D'Osby*, laatstelijk hoofdcommissie op het residentiekantoor te Batavia, toen met verlof in Nederland, op zijn verzoek verleend een eervol ontslag uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen.

Civiel Departement.

Belast:

Met de tijdelijke waarneming der dienst in de residentie Rembang en Japara, de predikant bij de Protestantsche gemeente te Amboina, *Dr. Th. C. M. Haegraaf*.

Benoemd:

Tot het der subcommissie van onderwijs te Amboina, *A. W. van Hooften*, kapitein kommandant der artillerie in de Moluksche eilanden.

Tot assistent resident voor de politie te Batavia, *H. J. C. Hoogevoen*, thans hoofdcommissie bij de directie der producten en civiele magazijnen.

Tot griffier bij den lairraad der stad en voorsteden van Batavia, *Mr. K. W. H. van Schelle*, ambtenaar der 1 klasse voor de dienst in Nederlandsch Indië, onlangs uit Nederland aangekomen, thans op nonactiviteit.

Tot controleurs der 3 klasse bij de landelijke inkomsten en cultures, *Mr. J. W. S. van Baumhauer*, *J. P. F. Gericks* en *J. F. Haase*, thans ambtenaren ter beschikking van den directeur der cultures.

Tot opziener der 1 klasse bij de indigo cultuur, *J. L. Struwer*, thans opziener der 2 klasse bij die cultuur.

Militair Departement.

Geplaatst:

Bij de geneeskundige dienst.

Ter Sumatra's Westkust, de officieren van gezondheid der 3 klasse *C. F. Diepenbroek* en *W. A. P. F. L. Zijnen Wartel*.

Bij het groot militair hospitaal te Soerabaya, de officier van gezondheid der 3 klasse *J. L. de Jeeger*.

Bij het groot militair hospitaal te Willem I, de officier van gezondheid der 3 klasse *C. A. M. M. M. von Ellenrioder*; allen onlangs uit Nederland aangekomen.

Advertentien.

Vertrek der Overland-Mail.

Het vertrek zal plaats vinden op Woensdag 10 Mei. De sluiting der brievenpakketten aan het postkantoor te Weltevreden is bepaald op:
a. De pakketten voor Europa, Britsch Indië, China enz. daags vóór het vertrek tot 1 ure 's namiddags.
b. De pakketten voor Banka, Palembang en Riouw, twee dagen tevoren op hetzelfde uur. Zie *Java-Bode* van 19 April, N°. 31.

Belasting der Verponding.

De directeur der middelen en domeinen herinnert belanghebbenden, dat de verponding over den *eersten termijn* van het loopende jaar moet worden voldaan voor *ultimo Junij* aanstaande; zullende tot ontvangst daarvan, voor zooveel de residentie *Batavia* betreft, dagelijks, met uitzondering van zon- en feestdagen, worden geveerd ten kantore van den algemeenen ontvanger te *Weltevreden*.

Verkoop van Witte en Zwarte Peper te Benkoelen.

De directeur der producten en civiele magazijnen brengt ter kennis van het algemeen, dat in de maand *Junij* aanstaande, op den tweeden of derden dag na de aankomst van het stoompaketschip van *Batavia* te *Benkoelen*, aldaar voor gouvernements rekening in openbare veiling zullen worden gebragt 250 (twee honderd en vijftig) picols witte peper, en 1500 (een duizend vijf honderd) picols zwarte peper, of zooveel meer of minder als in 's lands pakhuis te *Benkoelen* zal bevonden worden voorradig te zijn.

Debiteuren aan het vendudepartement alhier, over de maand *Januarij* jl., worden herinnerd, dat de aansuivering van hun debet uiterlijk vóór *ultimo* dezer ten vendukantore moet geschieden, wanneer zij zich tegen geregtelijke vervolgingen wenschen te vrijwaren.

Schutterij van Batavia.

De contribuabelen aan de schutters-kas worden, met referentie aan het slot van art. 4 van het reglement op de schutterijen (staatsbl. 1828 no. 22), luidende: alle contributie moeten steeds vooruit en bij termijnen van drie maanden aan den kwartiermeester voldaan worden. Bij gebreke van dien, zal de invordering geschieden bij wege van parate executie, door den officier bij den raad van justitie, herinnerd, om hunne contributie over het 2de kwartaal 1854, voor of op den 15 Mei 1854 aan de schutterskas te voldoen.

Vendutien.

Op Maandag 8 Mei, voor het commissiehuis van *van Slooten*, *Morgan & Co.*

Op Dingsdag 9 Mei, voor het entrepôt, door *John Pryce & Co.*

Op Woensdag 10 Mei, voor het commissiehuis van *A. van Ommeren & Co.*

Op Donderdag 11 Mei, voor het commissiehuis van *Voute & Jacobsen*.

Op Vrijdag den 12 Mei, voor de pakhuizen van *Adam & Co.*, door *Gebr. Roselje & Co.*

Vertrekkende Personen.

O. W. Sandman.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van 24 April tot en met 4 Mei.

JAVA HOTEL. *F. G. Godon*, *Stoelman*, *C. B. Henrici* en *F. J. Nietfeld*, van Soerabaya. — *Eduard J. Erdman*, van Bremen. — *C. van Oeckelen* en *A. Wijthoff*, van Batavia. — *S. S. van Dom*, van Melbourne. — *L. T. Bovis*, van Padang. — *B. Hendriks* en familie, van Buitenzorg. — *P. Wulp*, van Nederland. — *A. G. A. van den Berg*, van Palembang.

HOTEL WILLEM II. *Kauffmann*, van Palembang. — *J. J. A. Keuchenius*, van Onrust.

MARINE HOTEL. *C. Abrahams Sr.* en *Mr. L. G. G. Veronet* en familie, van Samarang. — *J. Tromp* en *D. L. Feldman*, van de reede. — *H. baron Bentinck*, van Salatiga.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *L. A. F. [D. van Hoekeren]*, van Buitenzorg. — *G. R. Curtis*, van Samarang. — *R. van Vierhouten*, van de reede. — *P. H. de Boer*, van Padang.

Advertentiën.

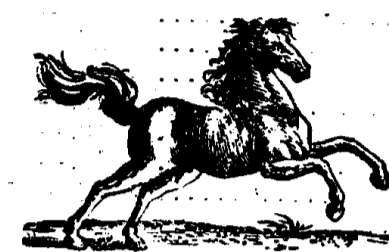
Bevallen van eenen welgeschapen ZONN, *P. van der Werff*, echtgenoot van
(578) A. H. SANDMAN.

CHERIBON, 28 April 1854.

VENDUTIE

Op Maandag den 8 dezer, voor het Commissiehuis van *van Slooten*, *Morgan & Co.*, zullen ook worden verkocht 200 stuks *Rasamola Balken* en verschillende soorten van *Parfumeriën*.
(608)

Op de Vendutie van Maandag den 8 dezer,

zullen almede worden verkocht:

Twee spannen Zwarte Battak Paarden;
Een span Schimmels hoog 4 voet 4 duim.
Een span Zwarte,

Een gedresseerd Sandelwood Rijpaard,
Een gedresseerd Rijpaard.
(629)

VENDUTIE VAN EEN SCHIP.

Op Dingsdag den 9den Mei 1854, zullen de ondergeteekenden verkoopen, voor een der Entrepôt-Pakhuizen alhier:

Het Hamburger Brikschip „*Solide*” groot over steven 109 voet, breed 27 voet en diep 15 voet, zijnde 119 gemeten lasten à 6000 lb, met deszelfs Masten, Rondhouten, loopend en staand Tuig, Zeilen, Ankers, Kettingen enz., benevens eene partij van ca. 90 kisten *Cassia Luinea*.
(557)

JOHN PRYCE & Co.

Op de Vendutie van den 10den dezer, voor het commissiehuis van de Heeren *A. van Ommeren & Co.*, zullen mede worden verkocht:

25 stevig gebouwde en pas aangebragte Pranger Paarden.
(613)

VENDUTIE.

Op Donderdag den 11 Mei 1854,

zullen de Ondergeteekenden zonder reserve verkoopen, de volgende door Zeewater beschadigde Lijnwaden:

187, 190, 2 kisten *roze Calicots*, 5/4.
179, 180, 181, 184, 188, 189, 195. 7 kisten Idem, 6/4.

— 501. 1 kist gebleekte *Calicots*, 5/4.
Aangebragt met het Schip *Bantam*.

— 376, 379, 396, 411, 412. 5 kisten Idem, 6/4, per *Anjer*.

J F S 1 kist Idem, 6/4, per *Castor*.
(619) VOUTE & JACOBSEN.

De Ondergeteekenden zullen mede op hunne Vendutie van Donderdag 11 dezer, om tien ure precies, verkoopen:

1 Bank-actie.

(621) VOUTE & JACOBSEN.

VENDUTIE

op Vrijdag den 12 Mei aanstaande,

voor de pakhuizen van *Adam & Co.* door *Gebr. Roselje & Co.*, van eene partij diverse, zoo gezonde als beschadigde Lijnwaden.
(584)

Op de Vendutie van den 16den dezer te *Tjiandjoer*, zullen worden verkocht:

4 Prachtige zwarte Battakpaarden.
(612) A. ONTROP.

PRANGER REGENTSCHAPPEN, 5 Mei 1854.

SIR WILLIAM WOODLEY OF MISDAAD EN WRAAK. (vervolg).

Euwen lang waren de Croaten, Slavoniërs en andere omliggende volkstammen aan de Magyaren, die toch niets meer dan hunne bondgenooten waren, onderworpen, en ontvingen hunne bevelen, door middel van den Magyaarschen rijksdag te Pesth. Het volksgevoel begon echter van lieverlede bij de onderdrukten te ontwaken, en dit te meer, daar de Magyaren, geheel voor hun zelve en met uitsluiting der overige stammen, een vrij Hongaarsch rijk verlangden, zelfstandig zoowel wat handel en nijverheid, als wat wetten, taal en financiën betrof. De Hongaarsche Unie was reeds op het punt om verbroken te worden, toen de Fransche omwenteling in Februarij 1848, nieuwe verwikkelingen deed ontstaan. *Lodewijk von Kossuth*, een man, bekend wegens zijne gloeiende vaderlandsliefde, doch eveneens slechts met het denkbeeld van een enig en ondeelbaar Magyaarsch rijk bezield, eischte toen (in de zitting van den rijksdag te Presburg), daarin ondersteund wordende door eene aanzienlijke partij, talloze vrijheden voor Hongarije. Het Oostenrijksche kabinet zag op dat tijdstip het rijk van verschillende zijden bedreigd en stond alles toe wat men verlangde. Kort daarop kreeg het evenwel de handen ruimer; de oorlogen met *Lombardije* en in *Boheme* waren ten einde gebragt en het hof van *Weenen* stelde nu weder alles in het werk, om de

Hongaarsche erflanden voor den Keizer van Oostenrijk te behouden. Men bedekte het aangezicht met het masker van vrijzinnigheid en toegevendheid, maar kipte in het geheim, tot dat men *Croatie*, een der voornaamste stammen, voor den Keizer had gewonnen. Toen meende men, was de tijd tot veinzen voorbij. De *Banus Jellachich* trok met zijne Croaten te velde en eer de niets kwaads vermoedende, misleide Hongaren, aan tegenweer konden denken, waren zij op meest alle punten geslagen, of uit hunne positiën teruggedrongen. Geene vertoogen der Hongaren bij het Oostenrijksche kabinet baatten, *Kossuth* en zijn ambtgenoot *Szemeré*, minister van buitenlandsche zaken, verkregen eindelijk van den rijksdag te Pesth, eene algeheele volmagt. Spoedig was Pesth in staat van verdediging gesteld, en grepen de Hongaren, gelijk een enig man, naar de wapenen. Zij trokken tegen den vijand op en hadden het geluk, in een gevecht bij de moerassen van *Velenče* het slagveld te behouden. De *Weenen* benoemde Keizerlijke Commissaris *Lambert*, die voor de Hongaarsche aangelegenheden met uitgestrekte magt bekleed werd, was kort vóór deze gebeurtenis, door het gepeupel te Pesth vermoord.

Intusschen had een en ander, maar vooral het gedrag van den Keizer en van zijn Ministerie, een allerongunstigsten indruk gemaakt op de inwoners van *Weenen*, die de hofpartij, de zogenaamde *camarilla*, weder het

hoofd zagen opsteken en te regt voor eene reactionaire crisis beducht waren. Ofschoon nu in zekeren zin, het belang der Hongaren in geen verband stond met dat van *Weenen* inwoners, vermeenden zij echter beiden, door eene enkele partij onderdrukt te worden; van daarene sympathie, die nog verhoogd werd, toen de algemeen geachte en beminde graaf *Szecheny*, zich zelve den dood trachtte te geven, bij het zien der ongelukken, die zijn Hongaarsch vaderland troffen, terwijl daarentegen de dood van graaf *Lambert*, weinig wrokers onder het volk van *Weenen* beloofde te vinden. Weldra geraakte Oostenrijks hoofdstad in opstand. Eenige bataillons Italiaansche grenadiers moesten uittrekken om de Hongaren te helpen bestrijden; zij weigerden. Het gouvernement wilde hen door kracht van wapen dwingen, doch het volk trok partij, en het gevecht werd spoedig algemeen. Men bestormde het gebouw van het ministerie van oorlog, vermoordde den Minister *Lator*, maakte zich van het tuighuis meester, verjoeg de Keizerlijke soldaten en het Ministerie. Ook de Keizer vlugte toen, voor de tweede maal sedert korten tijd, uit de hoofdstad van zijn rijk. Hij werd door weinigen betreurd. Evenwel was de rust den 8sten October 1848 weder te *Weenen* in zooverre hersteld, dat de stad bijna haar gewoon voorkomen herkregen had, wordende het bestuur den volgenden dag, door een daartoe benoemden gemeenteraad in handen genomen.

Wissels op Nederland.

(607) DE WEERDT, RUYL & Co.

De liquidatie der ter dezer plaatse bestaan hebbende Firma *E. Fuhr & van Dorp* ten einde gebragt zijnde, zoo worden bij deze de zich nog niet aangemeld hebbende Creditoren verzocht hunne pretentiën alsnog binnen zes weken in te zenden bij

(622) H. M. VAN DORP.
Batavia, 6 Mei 1854.

BATAVIASCHE WEDLOOP SOCIETEIT.

De wedlopen zullen plaats hebben op den 17, 18 en 19 Augustus aanstaande. Het Prospectus zal nader worden bekend gemaakt.

(600) G. L. J. VAN DER HUHT,
Secretaris.

BATAVIA RACE CLUB.

The races of this season will take place on Thursday, Friday and Saturday the 17, 18 and 19th of August. The Prospectus of which will be here after announced at the usual period before the Races.

(601) G. L. J. VAN DER HUHT,
Secretary.

FRANSCH BROODBAKKERIJ.

De ondergeteekenden hebben de eer het geëerd Publiek te berigten, dat van af den 10den dezer, bovengemelde **BROODBAKKERIJ** in werking zal worden gebragt en het **BROOD** door twee ervaren deskundigen, uitsluitend voor die onderneming onlangs uit **PARIS** alhier aangekomen, door middel van **MEKANIEK** zal worden bereid.

Voorts zal bij hen steeds te verkrijgen zijn alle **Soorten SCHEEPS- en TAFEL BESCHUIT**, benevens **Zemelen en Meel**.

Eerbiedig nemen zij de vrijheid zich mits deze in ieders gunst aan te bevelen, wordende Hh. begunstigers beleefdelyk verzocht hunne woonplaatsen duidelijk te willen opgeven, ten einde het Brood enz. op de door hen bepaalde tijd te kunnen doen bezorgen, hetwelk langs den gebruikelijken weg aan huis zal worden geleverd.

(603) LEROUX & BERNE,
Noordwijk.

LITHOGRAPHIE.

Bij den ondergeteekende is voortdurend gelegenheid tot het doen vervaardigen van **Visite Kaartjes**, **Wissels** en ander **Lithographie werk**.

Voor eene keurige en spoedige uitvoering zal zorg gedragen worden.

(617) H. M. VAN DORP.
Batavia, Mei 1854.

Wordt verlangd een Geneeskundige, geneigd de Directie van het Gezondheids-Etablissement te Gadok, nabij Buitenzorg, op zich te nemen.

Adres franco, onder Lr. M. aan den administrateur van den *Java-Bode*, den heer *H. M. van Dorp*. (611)

Iemand, woonachtig op een landgoed in het Buitenzorgsche, vraagt eene **GOUVERNANTE**, geschiktheid bezittende tot het geven van onderwijs in de **Hollandsche, Fransche en Engelsche talen**, **Piano-musiek** en **handwerken**.

Adres onder lett. Q bij de boekhandelaren en boek-drukkers

(598) LANGE & Co.,
te Batavia.

Societeit: De Harmonie.

The-Bansant op Dingsdag den 9den Mei aanstaande, des avonds ten 8 ure.

(595) De Secretaris,
D. W. SCHIFF.

Wordt gevraagd.

Eene Gouvernante, ter opleiding van drie Kinderen. Adres Lr. Z, bij den boekhandelaar *H. M. van Dorp*. (585)

heid met zich omdraagt, dat hij het regt heeft bevelen te geven, doch desniettemin zacht en welluidend. De Banus was daarbij iemand van groote beschaving en die behalve zijne talenten als veldheer, hoedanigheden in zich vereenigde, welke hem zelfs aan het Oostenrijksche hof deden schitteren.

Met scherpe, doordringende blikken beschouwde Jellachich een oogenblik stilzwygend de beide vreemdelingen. Hij scheen in dit korte tijdsverloop tot de overtuiging gekomen te zijn, dat hij geen alledaagsche spionnen voor zich had. Hij sprak *William* aan in het Duitsch, eene taal, waarvan de Banus zich zelfs in zijn eigen land bij voorkeur bediende, en vroeg, wat hem geroepen had de schildwacht om te koopen, wat einde in de belegde stad te geraken.

William verbaalde den veldheer in korte woorden de rampen, die hem waren overkomen. Hij deed dit met vuur en hartstogt, en toen hij gesproken had, rolde hem een traan over de verbleekte wangen. De Banus scheen werkelijk getroffen door het lijdens van den jeugdigen man. Hij bedacht zich slechts kort en zeide toen:

— Ik geloof volkomen hetgeen gij mij verhaalt en beklag u. De voorzigtheid gebiedt mij echter dat ik mij overtuige of gij werkelijk de persoon zijt, die gij voorgeeft. Dit kan u door middel uwer papieren niet moeilijk vallen. Daarua geeft gij uw woord van

A PHYSICIAN wishing to proceed to the **Cape or Australia**, offers his services to any ship bound to either of above ports. Apply to X, at Mr. *Hughans*, Great River, at Batavia. (592)

Iemand de **Hollandsche en Fransche talen** magtig, bekend met het voeren van administratie en correspondentie in beide talen, zag zich gaarne geplaatst bij een handeldhuis alhier, dan wel in eene administratieve betrekking op een der landgoederen in deze omstreken.

Nadere informatie te bekomen bij de boekhandelaren (591) **LANGE & Co.**

De Nederlandsche Briefsteller,

door *Geerling*.

Prijs..... f 4,—
Op franco aanvraag per post..... f 7,—
bij

(618) H. M. VAN DORP, te Batavia.

Boek- en Papierhandel van H. M. van Dorp, te Batavia.

Ontvangen eene Factuur

Fraaije GRAVURES,

Gekleurde en Zwarte LITHOGRAPHIEN,

waaronder de Portretten van den

Keizer en de Keizerin der Franschen, de Keizer van Rusland,

Palmerston, *Lamarline* en anderen.

Zwarte en Gekleurde *Etudes van Julien, Lafosse, Court* enz., *Belgische Tafereelen, Burlesque Voorstellingen, Vrouwen-portretten* enz. enz. (583)

BIANG-LALA, INDISCH LEESKABINET,

onder redactie van

W. L. RITTER en Mr. L. J. A. TOLLENS.

De tweede aflevering van den derden jaargang zal eerstdaags aan Heeren Intekenaren worden verzonden. Inhoud:

Een nachtelijk hospitaalzoek, door *H. Schmidt Weymans*. — Een uitstapje naar den *Pangerango* en den *Gede*, door *L. van der Bor*. — De *drie kapt*, door *A. J. Bik, Ps.* — Aan mijn vriend *J. A. K.* in Nederland, door *J. van Es*. — *Zee'mans afscheid*, door *A. C. van Santen*. — *Moeder en zoon*, door *N. de Rooy*. — *Andreas Victor Michiels*, door *E. W. A. Ludeking*. — Een gebruik te *Sambas*, genaamd *Kerdjaan* of *trarak*, door *v. P.* — De *Anglo-Chinesche krijg* (volgens *Chinesche oorkonden*). — *Mengelstuk* en *Anecdotes*.

Nog eenige weinige complete exemplaren der vorige Jaargangen zijn, tegen intekeningsprijs, verkrijgbaar. (581) **LANGE & Co.**

BOEK- EN PAPIERHANDEL

van

H. M. VAN DORP, te Batavia.

Ontvangen eene fraaije factuur **Kantoorbehoeften**, waaronder:

Note Paper en Papier de Luxe, in diverse formaten.

Enveloppes, dito *dito*.

Linnen Enveloppes, voor officiele stukken en andere formaten.

Fijne Engelsche Penne-messen.

Dito dito Scharen.

Zak Portefeuilles.

Reis Cassettes.

Lucifers in dozen van 500 en 1000 stuks.

Bronzen en Lederen Brievenhouders.

Fraaije Kantoorbellen.

Schulfpotlooden in Ivoor en Hout.

Fraaije Ivoren Vouwboeken.

Verschillende soorten van Inktkokers

eene partij beste **DIAMANTEN PENNEN**, waaronder met fraaije gesneden en gewerkt **Ivoren Mechten**. (585)

eer, niets aan de stedelingen te zullen melden of zeggen, van hetgeen gij in mijn legerkamp of in dat der overige troepen, soms moog hebben gezien, gehoord of begrepen. Dan eerst zal ik laat geven, dat men u van deze zijde ongestoord uw vromen togt laat vervolgen.

William aarzelde geen oogenblik. Hij toonde zijn reispas, den brief, dien hij van Doctor *Schwäher* ontvangen had, en eenige credietbrieven op de aanzienlijkste en meest bekende banken, verpandde zijn woord en kreeg toen ook onmiddellijk verlof, om onder escorte van een twaalfstal Croaten, die eene witte vlag voor zich uit droegen, den weg naar de stad inteslaan. *Jellachich* had zich uit de tent verwijderd, voor dat *William* tijd konde vinden, om hem zijnen dank te betuigen. — De Croaten marcheerden met *William* en zijn bediende in dezelfde richting, waar hij den vorigen dag het gebulder der kannaotten vernomen had. Zij waren weldra tot dicht bij eene der voorsteden genaderd en konden hare verdedigers reeds met het bloote oog onderscheiden. Toen hielp de troep halt en trok steeds het vreedsteeken swaaijende, terug. *William* en de neger bleven op de plek achter. De eerste aarzelde niet lang, maar sloeg den weg in, naar de door de belegerden opgeworpen aardwerken. Niemand verroerde zich daar achter; men had hem zeer goed gezien, doch scheen altoos nieuwsgierig gade te willen slaan, wat de bedoelingen waren van den geheel in

WARNASARIE, INDISCH JAARBOEKJE VOOR 1855. 8ste Jaargang.

Heeren letterkundigen in deze gewesten, die genegen zijn tot de samenstelling van dit Jaarboekje mede te werken, worden beleefd verzocht hunne bijdragen, vóór 1 Julij aanstaande, te willen toezenden aan de Uitgevers *Lange & Co.*, te Batavia.

De Redacteur van het Jaarboekje *Warnasarie*, (580) Mr. L. J. A. TOLLENS.

Vracht en Passage naar Samarang per het Ned. Schip *Otto*, kapt. *J. Flens*, om spoedig te vertrekken. Adres bij

(605) DE WEERDT, RUYL & Co.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden per het Ned. Schip *Otto*, kapt. *J. Flens*, voerende eenen bekwaamen scheepsdoctor en bijzonder goed voor Passagiers ingerigt, zal tegen het laatst der maand Mei van hier vertrekken. Adres bij

(606) DE WEERDT, RUYL & Co.

Het Vertrek der Stoomboot *Banda* naar Samarang en Soerabaya, is bepaald den dag na arrivement der verwacht wordende Landmail; zullende de reis naar Macassar en de Molukken door een te Soerabaya gereed liggend Stoomschip, na aankomst der *Banda*, van daar worden vervolgd.

Passage en nadere inlichtingen zijn te bekomen ten kantore van

De Agenten, (630) B. KOPERSMIT & Co.

Stoomschip Ambon.

Bovengenoemd stoomschip vertrekt van hier naar Padang en Bentoben, den tweeden dag na arrivement der verwacht wordende landmail.

Voor passage gelieve men zich te wenden tot de Agenten,

(631) B. KOPERSMIT & Co.

Het Stoomschip *Koningin der Nederlanden* zal van hier vertrekken naar Singapore, den 2den Mei, op Woensdag den 7den Mei, om 7 ure.

Voor Passage gelieve men zich te vervoegen ten Stoomboot-kantore.

(593) MACLAINE, WATSON & Co.
Batavia, 3 Mei 1854.

NEDERLAND.

Zieriksee, 25 Febr. Als eene bijzonderheid van geringe waarde, kan vermeld worden, dat in deze gemeente, die meer 7000 zielen telt, van 7 tot 23 dezer maand niemand overleden is, terwijl er gedurende de geheele maand Februarij tot heden slechts 4 personen overleden zijn.

Amsterdam, 28 Februarij. De verjaardag van *Z. K. H. prins Frederik* der Nederlanden, oom des *Konings*, geb. 23 Februarij 1797, wordt heden alhier op de gebruikelijke wijze gevierd. De koninklijke en geachte prijs, onder wiens voortreffelijke hoedanigheden weldadigheid eene eerste plaats bekleedt, geriekt nog lang een leven, aan welks bestemming op deze aarde de edele man zoo waardiglijk en schoon weet te voldoen.

— De paus heeft den baron *d'André*, minister van Frankrijk te 's Gravenhage, het grootste list der orde van den *H. Gregorius* toegezonden, als betuiging van 's pausen terredienheid over de officieuse bemoeijingen door dien diplomaat met een verzoenend oogmerk aangewend, bij gelegendheid der godsdienstige beweging, die ontlaasde in de Nederlanden heeft plaats gehad.

Helder, 28 Febr. Naar wij vernemen maken zich hier eenige huisgezinnen, tot den burgerstand behoorende, gereed om met dit voorjaar naar Noord-America en bepaaldelijk naar Wisconsin te vertrekken. Aanhoudende gunstige berichten hunner aldaar reeds gevestigde betrekkingen, schijnen hen daartoe te lokken.

's Gravenhage, 2 Maart. Men verneemt dat men zich bij de Regering bezig houdt met het in gereedheid brengen van een ontwerp van wet, strekkende tot wijziging van de wetboeken voor het krijgsvolk te land en te water.

— Ontrent de pink *Zee'mansheep* van den heer *J.*

rouw gekleeden vreemdeling. Het terrein had daar waar *William* ging, geheel het voorkomen van een slagveld. De grond was door de kogels omgewoeld. Overal lagen wapenen verspreid, en ofschoon van beide zijden de gewonden en ook de doden in den nacht waren weggeruimd, zette *William* nog menigmaal met weder afgruizen, den voet op verbrijzelde ledematen, of moest vol walging een omweg maken, wilde hij niet een der in den strijd gesteuvelden verdedigers

(Herdit vervolgd.)

BLADVUULING.

Een vijfjarig kindje sloeg zijne gouvrenante in het aangezicht. Zijne mama, die dat zag, werd recht boos en riep hem toe: *Fosi, Henri!* slijd met dat linkerhandje, zult gij dan dat nooit afoeren!

Hoogenraad, te Scheveningen, verneemt men dat de romp van dat vaartuig te Calandsoog is aangespoeld. De bemanning dier pink, wier verongelukking alzoo nieuwe bevestiging vindt, was zamengesteld uit zes personen: 6 weduwen en 18 kinderen worden door dit onheil van hunne kostwinners beroofd.

ENGELAND.

De *Morning Herald* bevat het uittreksel van eenen brief eens officiers te Céphalonia van 3 Febr. luidende:

Wij waren in de afgelopen week hier eenigzins ontsteld, dewijl de mineurs en sappeurs batterijen opwierpen om dit eiland tegen de Russen te verdedigen en de reden daarvan is het volgende: Het schijnt dat zich te Triest drie Russische oorlogschepen bevinden; de *Firefly* is afgezonden om ze te verkennen en heeft ze goed uitgerust en onder het bevel van een vast bevelen man gevonden. Uit dien hoofde vermeent men, dat zij, indien de oorlog uitbreekt, wel eens ons eiland konden aandoen en onze troepen vermoeijen. Onze batterijen zijn thans echter gereed, met geschut bezet en wij zullen de Russen, als zij komen, goed ontvangen.

— Indien men aan de dagbladen geloof mag slaan, zoo brengen de voorbereidselen tot den oorlog eene groote ontroering te weeg onder de eigenaars en gezagvoerders der Russische schepen, die zich thans in de havens van het vereenigd koninkrijk bevinden. Zij aarzelen dan ook niet om zich daarvan, zelfs ten koste der grootste opofferingen, te ontdoen.

Als een bewijs van dien panischen schrik haalt men aan den onlangs plaats gehad hebbenden verkoop van het schoone Finlandsche schip *Hoppel*, die voor 2700 pd. sterl. gesloten is. De bemanning, geheel uit Russen bestaande, is te gelijktijd in dienst van Engeland overgegaan en hetzelfde zal binnen twee of drie dagen nog met vijf andere Russische schepen plaats hebben.

Op de werven van de *Tyne* leggen twee ijzeren schepen, schijnbaar door Russische kooplieden besteld, doch die als nu gebleken zijn werkelijk voor rekening der Russische regering te zijn opgebouwd; echter, na de laatste proclamatie van H. M. hebben die schepen niet veel kans om hunne bestemming te bereiken.

Londen, 27 Febr. Van Maltha hebben wij een belangrijk stuk ontvangen, betrekking hebbende op de oproerige bewegingen der Grieksche bevolkingen in Albanie, zijnde eene van hen uitgegane proclamatie, waarvan de inhoud luidt als volgt:

Wij ondergeteekenden, bewoners van Radovitz, provincie Artas, onderdrukt door de hooge belastingen, die ons zijn opgelegd, verontwaardigd over al de beledigingen door woeste en voor alle beschaving onvatbare muzelmannen onzer jonge dochters aangedaan, hervatten den vrijheidsoorlog, dien wij in 1821 gezamenlijk gevoerd hebben en zweren in den naam van den Allerhoogste en bij ons heilig vaderland, dat wij, om geene redenen hoe ook genaamd, de wapenen zullen nederleggen, alvorens onze vrijheid herwonnen te hebben.

• Dien oorlog beginnende, zoo hopen wij de sympathie van alle vrije Grieken, onze broeders, en van hen, die onder het Ottomaansche juk zwoeren, te verwerven, als ook, dat zij, gelijk wij, de wapenen zullen opvatten om de verdediging onzer gemeene zaak voort te zetten, voor het geloof en het vaderland te strijden en onze onomstootbare regten te herwinnen.

• Onze oorlog is heilig, regtvaardig; niemand, in aanmerking nemende de zwaarte van het juk, dat op ons rust, en het volkenrecht erkennende, zal ons dien euvel kunnen duiden, noch de stem kunnen verheffen, ten gunste van onzen wreeden dwingeland en der halve maan, die op onze heilige tempels is geplaatst.

• Haast u dan, broeders! aan dat algemeene werk deel te nemen; schudt het juk der dwingelandij van u af en roep met ons voor God en de gansche wereld uit, dat wij strijden voor het vaderland en God de Christenen beschermt.

15 Januarij 1854. (volgen de handteekeningen.)

E. E. D.

• Ik zweer bij het heilige Evangelie, de heilige Drie-eenheid en op het kruis, dat ik de wapenen, die ik heden opneem, niet zal neerleggen, alvorens de Turken, mijne dwingelanden, uit het land mijner vaderen verjaagd en de vrijheid aan mijn vaderland herschonken te hebben. Ik zweer nog voor den Allerhoogste de vlag van mijn geslacht te zullen verdedigen en mijn laatste droppel bloed, als het zijn moet, voor mijne landgenooten te zullen storten.

Londen, 2 Maart. De *Dahlische Courant* van 20 Januarij, berigt dat *Dost Mohammed*, onder het voorwendsel van zijne grenzen in oogenschouw te nemen, zijne schreden naar de zijde van het kamp gewend heeft, dat de Russen aan den oever van den Oxus, op twee dagen marsch van Khiva hebben opgericht. Heilmelijk had hij de uitnodiging ontvangen om daar zich in aanraking te stellen met twee Russische zendelingen met het doel om met den Khan van Khiva, den koning van Bockhare en Rusland een vierdubbel verbond van vereeniging aan te gaan.

Dat ontwerp, hetwelk de heerszuchtige inzigten van Rusland begunstigen zou, schijnt *Dost Mohammed* toe te lagchen en men twijfelt er dan ook niet aan spoedig te vernemen, dat dit verbond bepaaldelijk gesloten is.

FRANKRIJK.

Het uitstrooijen van valsche geruchten is te Parijs zoo algemeen geworden, dat men er ernstig op bedacht is, een bureau van censuur op te rigten, waarbij alle telegraphische dépêches zullen worden aangebragt, bevoens openbaar gemaakt te worden.

Parijs, 24 Februarij. Er bevindt zich in deze hoofdstad een koopman in vrouwenhair, die in het bezit is van meer dan 500 strengen, van allerlei lengte en kleuren; voor een derzelve, anderhalve meter lang, zeer dik en van een bewonderingswaardig aschkleurig blond, waarvoor 10000 fr. gevraagd wordt, heeft eene vermaarde actrice 6000 fr. geboden.

— De dagbladen van Algerie berigten, dat de generaal *Pelissier* in die kolonie het corps troepen heeft bijeengetrokken, dat ieder oogenblik naar Constantinopel kan ingescheept worden. Het bestaat uit zes bataillons Zouaven, twee van het 20 regim. infanterie van linie en twee van het 7e regim. infanterie. Het contingent

door het leger van Africa te leveren, zal dus ruim 10000 man sterk zijn, aangezien ieder der aangewezen bataillons op groot compleet en derhalve op 1050 koppen gebragt is.

— 25 Febr. De regering heeft van hare zijde de gunstigste tijdingen van Weenen ontvangen. Onze gezant verkreeg de meest voldoende uitleggingen omtrent het zenden van troepen naar de zuid-oostelijke grenzen en de jonge keizer *Franz Joseph* heeft aan den onzen een brief geschreven, die geen den minsten twijfel omtrent de houding van Oostenrijk meer overlaat.

— Ons bezettingsleger van Rome zal vermeerderd en deszelfs sterkte op 25000 man gebragt worden.

— 28 Febr. Het gerucht liep heden hier, dat de Porte niet vlug is met het teekenen van het tractaat met Engeland en Frankrijk, waarin de sultan zich verbindt om zonder de toestemming dier beide mogendheden geen vrede te sluiten. Turkye vindt misschien, dat men, door het te beletten vrede te maken, op den dag en het uur, dat het hem gelegen komt, zijne onafhankelijkheid een weinig te veel beschermt. De Turksche regering schijnt van het gevoelen te zijn van den hertog van Orleans, toen hij *Dubois*, die hem men weet wel waar schopte, toevoegde: „Zeg eens, gij ontsnuggert mij te sterk.” Turkye is wel goed van zich nog om zijne onafhankelijkheid te bekreunen. Welke ook de uitslag van den oorlog moge zijn, de Ottomaansche overheersching heeft zich overleefd. — God is groot, maar Mahomet is zijn profet niet meer!

Parijs, 1 Maart. De maarschalk-oorlogsminister *de Saint Arnaud* lijdt steeds zoo hevig aan rheumatismus in de borst en den linkerarm, dat hij het soms uitschreeuw van de pijn. Niettemin werkt hij met den grootsten ijver aan de voorbereidselen voor het vertrek der troepen naar de Levant en men wil zelfs, dat hij, in weerwil van zijn hevige tijden, er op blijft aandringen om in persoon het bevel over die troepen op zich te nemen.

— De minister van oorlog heeft den volgenden brief ontvangen.

25 Februarij 1854.

Monseigneur!

• Alzoo de diplomatie evenmin als de brief van onzen keizer *Napoleon III* iets op den greest van den Czaar vermogt, zij het aan een oud grenadier der 1 compagnie van het 1ste bataillon, 2de regiment oude keizerlijke garde vergund, u met een vaderlandslievend doel voor de zaak van het goed regt, eene som van 100 fr. aan te bieden, die ingesloten in een bankbiljet van die waarde overgaat.

Ik heb de eer enz.

(Zonder handteekening.)

De minister heeft zich gehaast dien brief aan den keizer en den ministerraad mede te deelen. Z. M. was getroffen over dat bewijs van vaderlandsliefde en nationaal gevoel en betreurt het levendig, dat de schenker van die eervolle gift zich niet heeft doen kennen. Tot nu toe heeft Frankrijk dergelijke opofferingen niet noodig, waarom de maarschalk, minister van oorlog, aan *de heer de la Roche*, die om niet kundige terugzenden, evenmin als hem voor zijne eedle bedanken, bepaald heeft, dat die 100 fr. in handen van den minister van financiën gedeponceerd zullen worden.

Parijs, 2 Maart. Een telegrafisch berigt deelt mede, dat het lineschip *Louis XIV* van 120 stukken, den 28 Februarij te Rochefort, gelukkig en onder het gejuich van: „Leve de keizer” van stapel is geloopt.

— Ten gevolge eener tweede circulaire aan al dezich in Frankrijk bevindende Russen, moeten zij, met uitzondering der armen en zieken, onmiddellijk naar hunne haardsteden terugkeeren. Honderde Russen hebben uit dien hoofde sedert eenige dagen Parijs verlaten.

— Onder de Parijsche bouwkundigen is er sprake van een ontwerp, waaraan geen grootheid en oorspronkelijkheid zal kunnen worden ontzegd, namelijk het aanleggen van een onderaardschen spoorweg, die al de aderen van omgang in onze groote stad zal doorkruisen en bepaald bestemd zijn om den openbaren weg van al die belemmeringen en gevaren te bevrijden, die de gewone groote, met materialen en koopmanschappen zwaar beladene voertuigen te weeg brengen. In dien onderaardschen spoorweg zullen stations en vertakkingen aangelegd worden naar al de spoorwegen, die Parijs in alle rigtingen omringen.

— In de *Constitutionnel* leest men:

Na hetgeen de *Moniteur van het leger* bekend gemaakt heeft, zien wij er geen bezwaar in uit de *Salut Public van Lyon* het volgende over te nemen:

Het expeditionnaire corps naar de Levant zal zamengesteld zijn als volgt:

De 6de, 7de, 20ste, 26ste, 27ste, 30ste en 74ste regimenten infanterie van linie.

Het 7de regiment ligte infanterie.

De 1ste, 3de, 5de, 9de en 15de bataillons jagers te voet.

Het 6de bataillon Zouaven.

Het 2de bataillon Inlandsche tirailleurs.

8 escadrons Africaansche jagers.

11 batterijen artillerie.

De maarschalk *de St. Arnaud* zal het opperbevel voeren en onder hem zijn bestemd voor de infanterie, de divisie-generaals *Canrobert*, *Bosquet* en *Furos*, de brigade-generaals *Bioriat*, *Espenasse*, *Vinay* en *Audemere*.

Voor de cavalerie, de divisie-generaal *d'Alloville*.

Kommandant der artillerie, de kolonel *Lebeuf*, der genie de kolonel *Ardat*, chef van den grooten staf, de kolonel *de Martimprey*.

DUITSCHLAND.

Munich, 19 Febr. De studenten aan de universiteit alhier hebben gisteren een bal gegeven, waarop zij den regerenden koning *Masimiliaan* en koning *Lodewijk* genoodigd hebben. Beide koningen hebben zich, vergezeld van de koninklijke familie derwaarts begeven en koning *Masimiliaan* heeft het bal met de echtgenoot van professor *Kathmund* geopend.

Berlijn, 26 Febr. Gisteren is de staatsraad *Adeling* met belangrijke dépêches voor het Russische gezantschap alhier aangekomen. Dien ten gevolge heeft de

Russische gezant *von Budberg* eene zaamenkomst met den minister *von Mantuffel* gehad en hem eene lange nota van graaf *von Nesselrode* overhandigd. Tot nu toe heeft men niet te weten kunnen krijgen, wat die nota inhoudt. Evenwel zegt men, dat het kabinet van St. Petersburg daarin verklaart, dat het de Pruisische onzijdigheid zal eerbiedigen, zoolang er geen daad, ten gunste der Westersche mogendheden gepleegd wordt.

— Het is bekend dat een zeker aantal Pruisische officieren in het Turksche leger, vooral bij het wapen der artillerie, dienen. Men verzekert nu, dat zij, uit hoofde der omstandigheden vermeend hebbende, eene beschikking omtrent hunne positie te moeten inroepen, van de Pruisische regering de magtiging hebben verkregen om in het Turksche leger te blijven voortdienen, hetwelk wel getuigt voor de goede geneigdheid van het Berlijnsche kabinet voor de Turksche zaak.

— Het kabinet van Weenen heeft een besluit uitgevaardigd, waarin verboden wordt wapenen en andere oorlogsbehoeften naar de Turksche, aan Oostenrijk grenzende landen uit te voeren. Onder de verboden artikelen komen voor zwavel, lood, salpeter, staal, gegoten ijzer, enz.

— Men verzekert dat de verkoop van 6 miljoen morgen lands, den staat toebehoorende, eenige honderde miljoenen guldens in de Oostenrijksche schatkist zal brengen.

ZWEDEN.

Een nieuw middel, om dronkaards van hunne rampzalige neiging naar drank te genezen, vindt in dit rijk veel bijval. Wij vooronderstellen, dat de patient aan den genever, in dit land de meest gebruikt wordende sterke drank, verslaafd is. Hij wordt in het hospitaal gebragt en ruimschoots van zijn geliefkoosden drank voorzien, doch bekomt geen ander laafmiddel hoegenaamd. Zijn eten is met genever besproeid, even als zijne kamer, zijne kleederen, zijn bed, in één woord, alles wat hem omringt, tot zelfs de binnendringende lucht is met genever bezwangerd. In den beginne geraakt de patient in verrukking, doch langzamerhand verdwijnt deze en verandert in walging. Hij snakt naar zijne bevrijding, en, eindelijk weder in de vrije lucht gelaten zijnde, kent hij geen grooter vijand dan den vroeger zoo geliefden drank.

Deze kuur schijnt zoo beslissend te wezen, dat vele personen, die de kracht niet bezitten hunne neiging tot den drank meester te worden, verzoekt hebben in het hospitaal te worden opgenomen en behandeld, en werkelijk hebben allen geheel genezen hetzelfde verlaten.

RUSLAND.

St. Petersburg, 12 Febr. Ten gevolge der Fransche nota, heeft de kanselier des rijks, de graaf *von Nesselrode*, den diplomatieken agenten in den vreemde eene circulaire gezonden, waarin gezegd wordt, dat Rusland vasthoudt aan zijne eerste eischen aan Turkye gedaan en den oorlog zal voortzetten tot dat de Porte regstreeksche onderhandelingen over den vrede met Rusland aanknoopt. Eene keizerlijke ukaze roept alle gepensioneerde officieren der marine weder tot de actieve dienst op en de met verlof zijnde zeelieden vereenigen zich reeds in de aan aangewezen havens, alwaar zij voor den 15den Maart geheel uitgerust en gewapend zullen worden.

— Brieven van St. Petersburg van den 14den Febr. deelen mede, dat de rijkste familien dier hoofdstad den keizer om vergunning verzocht hebben, ieder op hare kosten een regiment infanterie op te rigten. Die vergunning is gegeven met bijvoeging der bevoegdheid tot benoeming der officieren.

— Volgens diezelfde berigten, rekende de Russische regering er op om, door behulp der laatste ligting, op de verschillende punten van haar rijk eene legersterkte van 12,000,000 op de been te brengen, maar het is bekend dat de Russische staatkunde altijd opzettelijk dergelijke opgaven overdrijft en men slechts iets meer dan de helft van het opgegevene als waar kan aannemen.

— Tijdingen van den Caucasus berigten het overlijden van den generaal majoor *Vereykine*, doodelijk in een der laatste berggevechten gewond. Hij is de derde generaal die in gelijke omstandigheden bezweken is, twee anderen zijn geamputeerd. Over het algemeen merkt men op, dat de sterfte onder de gekwetsten in het leger van den generaal prins *Worinsow* zeer groot is.

— *Odessa*, 9 Febr. Men heeft hier vernomen, dat bij eene onlangs door den keizer uitgegeven dagorder, de luitenant generaal *von Krusenstein II*, civiel en militair gouverneur van het Orelsche gouvernement, benoemd is tot militair gouverneur van Odessa en Opperbevelhebber der reserven, te Vosckne bijeentrekende.

St. Petersburg, 16 Febr. Aan de vloot is een last gezonden om eene ontmoeting met de Vereenigde vloeten te vermijden.

De keizer heeft de regimenten, die den naam dragen van den keizer van Oostenrijk en koning van Pruisen, en waarvan die vorsten kolonels zijn, herdoopt.

Het is den civielen en militairen beambten verboden de eeretekenen, die zij van die beide vorsten ontvingen, te dragen.

Brieven van Moscou berigten, dat de oorlog aldaar gansch niet populair is en de ligting van 9 man per 1000 vooral zwaar op de grondseigenaren drukt.

SPANJE.

Madrid, 24 Febr. Middernacht. In deze hoofdstad is alles rustig en stil. Vier redacteurs, werkende aan de dagbladen *Diario Español*, *Las Novedades* en *Tribuna*, zijn onder de bewaking van een vertrouwd agent, in een postrijtuig van hier naar Cadix vervoerd, zonder dat men weet welke voornemens de regering omtrent hen koestert. De openbare magt wacht slechts op de stellige tijding, dat de opstandelingen van Saragossa, die thans reeds door de hen nazettende colonnen bereikt moeten zijn, uit elkander gedreven zullen wezen, om al de door haar bepaalde maatregelen en veranderingen in werking te brengen.

— Uit latere berigten is gebleken, dat te Madrid ook de tijding was aangekomen, dat de gevlugte opstandelingen van Saragossa de Fransche grenzen waren overgetrokken.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaterdag 6 Mei 1854, No. 36.

GRIEKENLAND.

Athens, 13 Febr. Het leger der opstandelingen in Epyrie is reeds 8000 man sterk en maakte rassche vorderingen.

In het Sandschat van Ebessen in Albanie trekken de Turken eene groote legermacht te zamen om den Pacha van Janina te hulp te komen. De ligting der troepen wordt met den meesten ijver voortgezet en de Turksche grondeigenaren doen vrijwillige giften, bestaande in wapenen, paarden enz.

— Verscheidene Grieken in het Noorden van Albanie, zijn wegens hunne revolutionnaire gezindheid opgevat en naar Constantinopel vervoerd. De Pacha's hebben onder de Turksche bevolking proclamatie van zeer oorlogzuchtigen aard verspreid. Volgens de laatste berichten heeft de opstand zich tot het Sandschat van Janina bepaald en hoe zeer zich ook in de naburige districten eenige beweging had voorgedaan, zoo was hij echter daar echter nog niet openlijk uitgebroken. Het district van Janina bevat een gedeelte van Epyrie, Acaranie en Etolie en daarom vreest men dat de opstand in Albanie eene omwenteling in gansch Griekenland zal doen geboren worden. De regering schijnt daartegen nog geene maatregelen beraamd te hebben. De opstandelingen worden openlijk toegejuicht en de zegeliederen der oude Hellenen weder gezongen. Studenten, militairen en lieden van de eerste standen maatschappij maken zich gereed om naar het tooneel des opstands te vertrekken. 1500 Grieken hebben zich reeds naar Janina begeven om daaraan deel te nemen en het schijnt dat de opstandelingen over groote geldelijke middelen kunnen beschikken.

— Volgens de laatste tijdingen van Corfu van 13 Febr. vertrokken vele jongelieden en fortuinzoekers van de Ionische eilanden naar het tooneel des Griekschen opstands. Het Engelsche gouvernement aldaar houdt slechts een waakzaam oog op alles en schijnt het te willen afzien of de opstand een levendiger aanzien zal verkrijgen en behouden.

Albanie, 16 Febr. De Pacha van Janina heeft de bij Arta te zamengetrokene Grieksche opstandelingen aangetast en verslagen. Zij boden slechts weinig weerstand en sloegen weldra op de vlugt. Uit hoofde van het gering aantal troepen, dat de Pacha ter beschikking heeft en nauwelijks voldoende is om te beletten, dat de opstand om Janina veld wint, heeft hij hen niet kunnen vervolgen.

Athens, 16 Febr. De Grieksche regering bevindt zich in groote verlegenheid en vreest dat het deserteren der soldaten en hunne vereeniging met de opstandelingen eene groote uitgebreidheid krijgt. De regimenten, op wier getrouwheid men het meest staat kan maken, zijn naar de grenzen gezonden om te beletten, dat de deserteurs zich bij de opstandelingen voegen.

DONAUSCHE VOLSTENDINGEN.

Wallachije, 1 Maart. Omar-Pacha heeft den draad eener zamenzwering, welke in Servie en Bulgarye vertakkingen heeft, ontdekt. Fuad-Effendi heeft ten dien opzichte instructies erlangd.

— Het Russisch bestuur heeft den uitvoer van graan uit de Zwarte Zee en Azoff verboden.

TURKIJE.

Men schrijft van Constantinopel, onder dagteekening van 16 Februarij, dat tweespalt op nieuw het Turksch ministerie ontbonden heeft. De grootvisier en de Sheik-Ul-Islam hebben laatstleden nacht hunne betrekking als leden van het ministerie neder gelegd. Men schrijft deze handelingen aan de intrigues van Mehemed Ali Pacha, den ontslagen en magtigen ex-seraskier, die hemel en aarde beweegt om Reschid Pacha en diens partij omver te werpen, toe.

De verluovings plegtigheid van de dochter des sultans aan Ali Galib Pacha, zoon van Reschid Pacha, zal den 22sten zonder eenig vertoon plaats vinden. Het huwelijk zal in de maand Junij plegtig worden voltrokken en de publieke vermakelijkheden, ter dier gelegenheid te geven, zullen drie dagen en even zooveel nachten voortduren.

De schepen *Inflexible* en *Mogador* waren drie dagen bevorens van Varna terug gekeerd en bragten de tijding, dat de Russische vloot te Sebastopol ligt.

De Porte verkeert in groote geldverlegenheid en bij aldien het Namik Pacha niet mogt gelukken te Londen of Parijs eene leening te sluiten, zal er een beroep op de Ottomannische natie gedaan worden.

Constantinopel, 20 Febr. De *Triton* bragt hier gisteren de tijding van het vertrek der Russische ambassadeurs uit Londen en Parijs aan. Dit berigt verwekte algemeen groote vreugde.

— Het stoomescader, hetwelk de drie laatste weken langs de kusten van Anatalie gekruist had, kwam gisteren hier aan zonder een Russisch vaartuig te hebben gezien. De vloot is op nieuw in beweging en het grootste gedeelte derzelve zal naar de Zwarte Zee worden gezonden. Groot zijn de verwachtingen en het ongeduld der Circassiërs om de vloot hare operatie en hunne kanten te zien beginnen. Zij vertrouwen, en niet zonder reden, het schouwspel te zullen smaken, dat de lijn van Russische forten, die zoolang hunne kusten bedwongen heeft, voor de kanonnade der Engelsch-Fransche vloot zal bezwijken. *Sefer Bey*, het voornaamste Circassische hoofd is tot Pacha bevorderd. *Omar Pacha* heeft ten leste het toppunt van Osmanische eerezucht bereikt. Hij is juist op dit oogenblik tot *Sindar-Ekrem* of groot maarschalk van het rijk verheven. Dit is eene eer, welke slechts zeldzaam een onderdaan te beurt valt, en gedurende de regering van eiken sultan, in den regel slechts eenmaal voorvalt. Wat de sultan te Constantinopel is, is *Omar Pacha* aan den Donau.

Ingezonden Stukken.

Aan
de Redactie van den Java-Bode
te Batavia.

Mijne Heeren!

Bij het lezen van uw geacht blad, dd. 24 December a. p., No. 102, is mijne aandacht bijzonder gevestigd geweest op het daarin opgenomen ingezonden stuk, aangaande: "het onderzoek van steenkolen in de nabijheid der Meeuwenbaai (Zuidwesthoek van Java)", om reden uit het genoemd berigt daaromtrent blijkt, dat men de ontdekking der in die baai onlangs gevonden steenkolenbedden alleen wil toeschrijven aan de pogingen, aangewend door de heeren van het gezelschap, vermeld bij den aanhef van bedoeld ingezonden stuk.

Als betrokken in deze belangrijke zaak, verzoek ik u beleefdelyk, de volgende regelen, daarop betrekke-lyk, wel eene plaats te willen geven in een der volgende Nummers van den *Java-Bode*, waarmede u zult verpligten

Uwen Dw. Dienaar,
A. A. Boers.

PATTIE, 24 Januarij 1854.

Bemerkingen op het onderzoek naar Steenkolen in de Meeuwenbaai, Zuidwesthoek van Java.

(vide *Java-Bode* dd. 24 December a. p., No. 102.)

In het verslag betreffende genoemd onderzoek wordt door den schrijver daarvan voorgewend, dat de informatie aan de plaats, waar de ondergeteekende eenigen tijd geleden kolen ontdekt en gevonden zou hebben, zonder gewenschte uitkomst bleven, en er dus aan de heeren die zich tot het hier bedoelde onderzoek naar kolen hadden vereenigd, niets anders overig bleef, dan zelf te gaan zoeken, waartoe met den meesten ijver onmiddelyk een begin gemaakt werd, en het hun is mogen gelukken (zie het slot van meergenoemd verslag), in twee dagen tijds, vier lagen kolen te vinden. Uit het bovenstaande blijkt niet onduidelzinnig, dat meergemelde schrijver wil, dat de ontdekking van het werke-lyk bestaan der kolen, in de nabijheid der Meeuwenbaai, alleen is toe te schrijven aan het onderzoek van het gezelschap der heeren zoo even genoemd.

Met die beweringen van den heer P. J. Maier mij niet volkomen kunnende vereenigen, op grond van de onder mijne berusting zijnde correspondentien met den tegenwoordigen resident van Bantam, zoo laat ik, voor zooveel ter zake noodig is, daaruit eenige uittreksels, ter beoordeeling der lezers, volgen.

No. 35. Tjeringin, den 13 September 1852.

Ik heb de eer Uw EdG. hiernevens aan te bieden monsters steenkolen, die door mij in het zuiderdistrict ten westen van de kampong Djoukoulan (dezelfde plaats alwaar door den heer J. P. Maier wordt beweerd dat de steenkolenbedden door de heeren in kwestie zijn ontdekt), in de Meeuwenbaai zijn gevonden, en waarop ik het oog van het Gouvernement wenschte te vestigen. Geen kennis bezittende deze kolen te beoordeelen, zoo zal ik dit aan bevoegde beoordeelaars overlaten, evenwel hier aanmerkende, dat het transport zeer gemakke-lyk is, en de grootste schepen in deze baai ankeren ten einde drinkwater in te nemen, enz.

De controleur 2de klasse,
(w. g.) A. A. Boers.

Aan den Resident van
Bantam.

Het monster steenkolen, waarvan in deze missive melding is gemaakt, werd door den resident van Bantam gezonden aan den Directeur der Natuurkundige Vereeniging in Nederlandsch Indie, met uitnodiging om de hoedanigheid van het monster te onderzoeken — en bij wedschrijven, dd. 23 Nov. 1852, No. 33, van dien directeur aan genoemden resident, is o. a. medegedeeld:

• De twee ons toegezonden stukken steenkool dragen de blijken van langen tijd in stroomend of bewegend water te hebben gelegen, zoo zelfs, dat zij daardoor even als het grint uit de rivieren zijn afgesleten en rond geworden; zij zijn dus of uit zee angespoeld, of met het rivierwater afgekomen.

• In het eerste geval zijn het waarschijnlijk steenkolen afkomstig van eenig schip, en wanneer hiervan bewijzen gevonden worden, is een verder onderzoek onnoodig. In het laatste geval zijn zij weggespoeld van de plaats waar hun bed of de grond is waar, zij te huis behooren.

• De beide stukken zijn van dezelfde soort, goede, drooge kolen, uitmuntend geschikt voor stoomschepen, zoo als blijkt uit de ontleding door den heer P. J. Maier bewerkstelligd, volgens welke zij 13 à 14 soortelijkgewigt bezitten, slechts 5,603% waterdeelen, 5,83% asch, van eene rood bruinachtige kleur met weinig ijzeroxyde, terwijl 55,25% coaks of nagenoeg zuivere kool bevatten. Wanneer bij deze goede hoedanigheden de voordeelen kunnen worden gevoegd van genoegzame hoeveelheid, en van gemakkelijk transport naar het strand, is de ontdekking van deze kolen eene der belangrijkste welke in Indie gedaan zijn, omdat daardoor in eene groote behoefte voor de geheele Indische stoomvaartdienst op de gunstigste, beste en goedkoopste wijze zal kunnen voorzien worden.

• Er moet dus onderzocht worden of zij in genoegzame hoeveelheid en gemakkelijk te verkrijgen zijn.

• Ware het zeker dat de gevonden stukken van binnen 's lands zijn gekomen, zoo zouden wij U EdG. adviseren dadelijk aan het gouvernement voor te stellen om een grondig onderzoek te laten doen; maar, daar uit den brief van den controleur A. A. Boers schijnt te blijken, dat die monsters aan of dicht bij het strand zijn aangetroffen, zouden zij zeer ligt uit zee kunnen zijn angespoeld, enz., enz.

Naar aanleiding van dat mij in handen gesteld berigt, werd, bij aanschrijving, dd. 8 Dec. 1852, No. 470, van den assistent-resident van Tjeringin, mij opgedragen het doen van een nader en grondig onderzoek naar het aanwezig van steenkolen, waartoe de ondergeteekende, in verband tot zijne gewone werkzaamheden werd in staat gesteld. In hoeverre door mij is voldaan aan dezen opdracht, blijkt uit mijne missive, dd. 2 April, aan den resident van Bantam, hieronder copijelijk bekend gesteld.

No. 30. Tjeringin, den 2 April 1853.

Ik heb de eer U Hoog EdG. mede te deelen, dat ik mij, na vooraf daartoe eene stilzittende vergunning van den assistent-resident van Tjeringin te hebben verkregen, heb begeven naar de zuiderdistricten Panimbang en Tjibalieng, op den 23 Maart jl. en den 31 daaropvolgend huiswaarts ben gekeerd.

Een tweedelig doel heeft mij tot deze reis geroept en wel, het eerste betrekking hebbende op mijne dienstwerkzaamheden, het tweede om te voldoen aan U Hoog EdG. verzoek tot het instellen van een nader onderzoek omtrent de gevonden steenkoolmonsters, vervat in de missive, tot geleide gestrekt hebbende, van de mij geworden brief van de natuurkundige commissie, waaraan U Hoog EdG. zich refereert, ten opzichte van de daarin voorkomende aanwijzingen, inlichtingen, zoo mede gedane vragen.

Op grond van dit laatste schrijven en den daarin voorkomenden twijfel, of de steenkool uit zee angespoeld, dan wel door de kracht van het afstroomead water op het zeestrand te vinden is, deel ik thans met zekerheid mede dat dit laatste het geval is.

Door mij zijn nageleefd de gegevene voorschriften en afgegaan op de gegevene kenteekenen, en zijn deze correct op de plaats als beschreven is gevonden, terwijl thans eene deskundige commissie zal moeten beoordeelen hoedanig de ontginning het best zal geschieden.

Ten opzichte der kolen moet hier als noodzakelyk worden opgemerkt, dat deze van dezelfde qualiteit zijn, als de vroeger U Hoog EdG. toegezondene, terwijl er, wat de uitgestrektheid grond betreft, met steenkool bezwangerd, geen twijfel hoegenaamd bestaan kan, dat deze in geene genoegzame hoeveelheid aanwezig zoude zijn om eene ontginning toe te laten, en ik dit, zonder in verdere omschrijving te treden, op mijne verantwoordelykheid durf te nemen.

Om echter zooveel mogelijk voor het tegenwoordige de natuurkundige commissie te vreden te stellen, zij hier kortelyk gezegd, dat over eenen afstand van acht palen, (beginnende van den zuidwestelijken punt van het Meeuwendland, het strand van Java's kust volgende, en digt nabij deze, slechts twee palen inwaarts), het geheele terrein dat met bosch begroeid is, en naderhand voor zoo verre een geheel dag loopens mij heeft kunnen toelaten dit ongelijk heuvelachtig terrein op te nemen, door mij bevonden is bezwangerd te zijn van genoemde steenkool, weshalve thans door mij mag verondersteld worden, dit genoegzame inlichtingen zijn, die eene commissie kunnen nopen de zaak te onderzoeken, te meer daar de plaats gemakkelijk te bereiken is.

Ik heb, naar aanleiding van het bovenstaande, de eer U. H. Ed. Gestr. te verzoeken thans wel zoo goed te willen zijn, de demarches te doen, die als nuttig en noodzakelyk in het belang der zaak, ter opheldering dezer mijne, ten opzichte der steenkool ter nedergeschreven regelen, zullen kunnen dienen, nogtans bereid blijvende, om mogt dit verlangd worden, nog nader eene ruwe schets in te dienen van het terrein, en de ligging der steenkoolbeddingen, daar zulks mij voor het oogenblik onmogelyk is geweest. doordien onafgebroken stortregens alle opname met bousole en waterpas hinderlyk waren.

Aan den Resident van
Bantam. (w. g.) A. A. Boers.

In deze laatste missive komen mijns bedunkens voldoende aanwijzingen voor, die de heeren onderzoekers op den weg hebben geleid, om te geraken tot de ontdekking der steenkolenbedden, welke door mij bereids gevonden waren, zoodat het gezegde van den heer P. J. Maier, de informatie, aan welke plaats, eenigen tijd geleden, de heer controleur Boers kolen ontdekt en gevonden had, bleef zonder gewenschte uitkomst; er bleef ons dus niets anders over, dan zelf te gaan zoeken, waartoe met den meesten ijver onmiddelyk een begin gemaakt werd, daardoor wel bepaaldelyk intwifsel mag getrokken worden; en hebben de inlichtingen, vervat in deze missive, nu geleid tot de doeltreffende uitkomst, welke de commissie zich voorstelde bij het ondernemen der onderzoekingsreis, al dan niet, in het laatste geval is het toch bevreedend, dat men dan getoefd heeft die reis te maken, nadat de ondergeteekende het Bantamsche had verlaten en vertrokken was naar Japara, de plaats zijner nieuwe bestemming.

Ten slotte acht ik het niet onbelangryk nog op te merken, dat de bewoners dezer Straken (Djoukoulan) niet wisten, toen ik het eerst steenkolen zocht, dat het in den grond te vinden was, want zij gaven het den naam van Getie Warrak (Rhinocerosen bloed) een middel dat zij bezigden om wonden te genezen. Zij waren er niet van bewust, dat de steenkolen die zij vonden op het zeestrand, zulk eene belangrijke zaak was, want dan zouden zij wel geene pogingen onaangewand hebben gelaten om de zaak ruchtbaar te maken, en hadden de inlandsche hoofden wel gezorgd, dat er eerder van deze kolen werk was gemaakt geworden, terwijl thans de geringste Javaan de beste kolen der commissie aanbragt uit de binnenlanden, waar de ondergeteekende deze hun heeft aangewezen.

Vervolgens zou ik van meer belangrijke zaken kunnen spreken, die in naauw verband staan tot de gevonden steenkolenbedden, ik zal mij evenwel slechts bepalen bij een aanstippen van deze zaken.

Uitgestrekte sawavelden door levend water te besproeijen liggen voorhanden, en bij eene eventuele opdelving der steenkolenbedden, welke eene vermeerdering van bevolking zal ten gevolge hebben, zullen deze kunnen worden ontgonnen.

De grond laat zich zeer goed voor bakstamelen bereiden. Kalk heeft men in overvloed, zoo ook houtspanten, rottan en wat men al meer benodigd heeft tot het oprigten van gebouwen.

Ook vindt men er koelleit of gom elastiek in grotere hoeveelheid dan is opgegeven, en schildpad of karret. Dit laatste evenwel aan de zuidkust ten oosten van Kledjitan.

Drinkwater heeft men, buiten het in het verslag genoemd rivierwater, in overvloed door eenen waterval 1½ paal oostwaarts van Djoukoulou verwijderd.

A. A. Boers.
Controleur der 2 klasse.

PATTIE, 28 Maart 1854.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Van.	Datum.	Naar.	
April	28	Nederlandsch	Zoeland	F. de Winter	Batavia	25 April	Amsterdam.
»	29	Engelsch	East Lothiana	J. Craigie	Singapore	15 »	Liverpool.
Mei	1	Nederlandsch	Asia	C. Abrahams	Batavia	29 »	Amsterdam.
»	»	»	Hugo Grotius	J. Glazener	Port-Philip	26 Maart	Batavia.
»	»	»	Twee Godfrieds	N. Brandligt	Batavia	29 April	Cowes.
»	5	Amerikaansch	Sweep Stakes	Lane	Canton	1 »	New-York.
»	»	Belgisch	Philatane	de Ruyter	Mauritius	7 »	Singapore.
»	»	Amerikaansch	Wild Pegion	H. Hanson	Canton	4 »	New-York.
»	»	Engelsch	John Bartlett	S. Land	Port-Socary	21 »	Singapore.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.	
Mei	3	Nederlandsch	Jan van Galen	P. H. de Boer	Padang	27 April	van Ommeren, Rueb en co.
»	»	»	Banka	C. ten Ham	Pamanoekan	1 Mei	G. Suermont en co.
»	4	Nederl. Indisch	Anoar Salim	Said Achaf.	Palembang	12 April	Coulster.
»	»	»	Alnoer	Sech Bahamoe	Samarang	28 »	»
»	»	»	Haphien	Naridin	»	24 »	John Pryce en co.
»	»	Belgisch	India	J. G. Luning	Oarust	»	Maclaine, Watson en co.
»	»	Zweedsch	Balder	Stromberg	van de West.	»	Metzendorf, Wilmans en co.
»	5	Nederlandsch	Hugo Grotius	Glazener	Australie	»	Tiedeman en van der Burg.
»	»	Engelsch	Metropolis	Schmidt	Balie	»	»
»	»	Nederl. Indisch	st. Banda	»	Soerabaya	»	B. Kopermit en co.
»	»	Nederlandsch	Henriette Geertruida	»	van de Oost	»	Tiedeman en van der Burg.
»	6	Zweedsch	Frins Carl	»	»	»	Busing, Schöder en co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Naar.	
Mei	4	Nederlandsch	Anjer	P. Esink	Samarang.
»	»	»	Ystroom	D. Steenveld	Soerabaya.
»	»	»	Johanna Maria	J. C. F. Luppek	Manilla.
»	5	»	Willem de I.	F. J. Niefeldt	Nederl. Ind.
»	6	»	Castor	F. Lange	Koerstellende om de Oost.
»	»	»	Bantam	Klein	»

In lading liggende Schepen te Batavia.

Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Lewe van Nijenstein	R. H. Borchers	Hamburg	Kreglinger, Dummler en co.
»	Orion	C. M. Berghorst	»	B. Kopermit & co.
»	Java	van Dam	»	»
»	Julia	Teggeler	Nederland	Tiedeman en van der Burg.
»	Otto	P. Fless	Nederland	de Weerd, Ruyl en co.
»	Abel Tasman	J. Hensing	»	G. Suermont & co.
»	Adm. v. Kingsbergen	A. Glasener	»	»
»	Koophandel	Dupain	»	»
»	Jeanette Cornelia	F. K. Feldman	»	»
»	Kenan Hasselaar	O. Lindeman	Rotterdam	»
»	Stad Schiedam	F. A. Wulp	»	»
»	Banka	Ten Ham	»	»
»	Jan van Galen	de Boer	»	van Ommeren Raeb en co.
»	General Michiel	D. de Wilde	Samarang	Haager en Schuurman.
»	Jacoeba Helma	J. M. Pfeil	Rotterdam	»
»	Pylades	J. B. Perry	»	»
Nederl. Indisch	Hapheen	Naridin	Samarang.	Maclaine, Watson en co.
»	Sayan Maskoor	Moh. Amin	Soerabaya en Bandjermassing	John Pryce en co.
»	Faidool Rachman	Said Alie	Soerabaya.	D. N. Bujs en Co.
»	Alnoer	Sech Baharmoes	Samarang.	Coulster
»	Alnoer Salim	Said Alkaf.	»	»
Engelsch	Jacatra	F. Alton	Soerabaya	Adam en co.
»	Eliza Hart.	Green	»	»
Fransch.	Benjamin	D. Henry	Bordeaux	Busing, Schröder en co.
Engelsch	Pestdam	A. Riedel	»	Bahre en Kinder.
Belgisch.	India	J. G. Luning	Antwerpen via Soerabaya.	Maclaine, Watson en co.
Bremer	Splendide	G. Vising	China	Bahre en Kinder.
Zweedsch	Excelsior	E. J. Reich	»	»
»	»	Lochen	China	E. Moormann en co.

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een*.

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Van.
April	24	Ned. Antoinette	de Winter	Batavia.
»	25	» Jan Schouten	Coening Meijer	»
»	26	N. I. So-ootban	Sech Banseer	»
»	»	Ned. Spijnax	Wigman	»
»	»	N. I. Schandar Salim	Sech Drahim	Balie (Amp.)
»	»	Gouv. Fattie Wahab	Said Assagaf	»
»	27	» Ana Dyomene	Treslong	Pontianak.
»	»	Saraw. Srie Strawak	Intje Oesoo	Samarang.

Vertrokken schepen van Soerabaya.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Naar.
April	25	N. I. Fatahool Moebarak	Kassan	Banjermass.
»	»	» Alnoer Salim	Intje Oedin	»
»	»	» Jadel Karim	Said Atas	Tag. v. Sum.
»	»	» Fatahool Habr.	Hadije Tayoep	Banj. »
»	26	» Brekat	Moh. Alie	»
»	27	Ned. Antoinette	de Winter	Pasoeroean.
»	»	N. I. Krabbe	Pa Sarij	»
»	»	» Abdul Hassim	Said Aboebokar	Sam. v. Sum.
»	»	Ned. Resident van Son	F. C. Baudits	Ned. v. Bat.
»	»	N. I. Pogoan Zephyr	Ong Kimling	Griseo.
»	28	Bal. Tyro	Samarang	Balie (Amp.)

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Van der West	F. C. Rozier	Nederland	Egger Eaton en co.
»	Adelaar	L. A. J. Boulet	»	Ruyl, Cramer en co.
»	Zoemanshoop	D. Duinker	»	Hakstra Gijsing en co.
Nederl. Indisch	Koempool Maas	Kamalodin	Bandjermassing	Gesagvoerder.
»	Fatahool Hair	Mohamat Said	»	»
»	Kiem Sansing	Tjoa Kow	Balie	»
»	Hokiang	Said Assagaf	Timor Koepang	»
»	Fathal Hair	Said Baalen	China	Tli Anie.
Engelsch	Fathool Wahap	Said Segaf	Balie	Gesagvoerder.

Aangekomen schepen te Pasoeroean.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Van.
April	17	N. I. Little Tot	Katjoeng	Besokeie.
»	22	» st. Langin Lamongan	Pa Sarieman	Sumanap.
»	23	» Little Tot	Katjoeng	Soerabaya.
»	24	Ned. Margaretha Ida	H. Hagers	Pamanoekan

Vertrokken schepen van Pasoeroean.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Naar.
April	18	N. I. Little Tot	Katjoeng	Soerabaya.
»	22	» st. Langin Lamongan	Pa Sarieman	Pamanoekan
»	24	Ned. Margaretha Johanna	M. Schou	Amsterdam.
»	»	N. I. Little Tot	Katjoeng	Pan. v. Bez.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het Ned. schip *Banka*: de heer J. Dorncaireere.
Met het N. I. schip *Hapheen*: Mevr. Gaytow en dochter.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia van den 3 tot en met den 6 Mei 1854.

AANVOER.

Van Bantam per prauw Sampang gez. Prianan.
10000 ps. arensuiker. 66 pic. rijst. *Oeij Pie*.

Van Bantam per prauw Sampang gez. Kiemien.
200 pic. rijst. *Oeij Jin*.

Van Bantam per prauw Sampang gez. Alwan.
190 pic. rijst. *Toes Sahaban*.

Van Indramajoe per prauwen Sampang gez. Sadsoen en Siedien.
280 zakk. en 253 pic. rijst. 30 do. witte katjang. 6 do. aardappelen.
30 ps. ledige tonnen. 300 do. aardewerk. *Tjio Sing*.

Van Indramajoe per prauw Sampang gez. Madien.
280 zakk. rijst. 13 ps. ledige tonnen. 3 pakk. holl. kaarten *Tan Os*.

Van Samarang per ned. ind. st. schip *Koningin der Nederlanden*.
gez. G. Curtis. agenten Maclaine Watson en co.

2 kn. zadeln. 1 reiswagen. 1 kt. tuigen 1 do suikermonsters. 29 cod.
geb. slend. 30 do. do. sarongs. 16 do. do. doeken. 15 do. do. kleedj.

25 pr. koper kandelaren. 1²⁰⁰/₁₀₀ pic. koperdraad. 1 do. lijn. 2
pakk. leder 1 tromm 1 kistje 3 tromm. beschuit. 2 krantj. tui-
gen. 3 pakk. stoelen. 1 kist. 1 karabin. 1 gouden anker horologe.
1 do. cylinder. 2 pondules 3 kasten. 1 spiegel. 1 console.
2 tafels. 1 voetstuk. 1 schutsel *Order*.

Van Cheribon en Pecalongan per ned. ind. bark *Tertar*.
gez. Sjij Pie.

202²⁰⁰/₁₀₀ pic. suiker. *Saportas*.
80¹⁵⁰/₁₀₀ do. do. 153 ps. buffelhoren. 6 do. koe do. *Gootsee*.
878¹⁵⁰/₁₀₀ do. do. 1 kt. suikermonsters. 1 doos kleederen *Gonsaloes*.
264¹⁵⁰/₁₀₀ do. do. *Kreglinger Dummler en co.*
109¹⁵⁰/₁₀₀ do. do. *Nauman*.
9560 ps. stroozakken. *Pains Stricker en co.*
571¹⁰⁰/₁₀₀ tabak *Lim Tjak*.

Van de Lampongs per prauw Sampang gez. Mamat.
70 pic. gomelastiek. 3 do. schepes. *Yong Assong*.

Van Bantam per prauw Sampang gez. Dian.
100 tonn. kalk. *Gesage*.

Van Bantam per prauw Sampang gez. Bame.
280 pic. rijst. *This Ouw*.

Van Bantam per prauw Sampang gez. Sangiet.
110 pic. rijst. 5 do. buffelvet. 500 ps. do. huiden. 200 do. atap.
Tjong Tole.

Van Bantam per prauw Sampang gez. Noerahim.
4000 ps. arensuiker. 2000 eende eieren. 120 pic. rijst. *Tjong Ahye*

Van Cheribon per prauwen Sampang gez. Kaliapa en Baric.
131¹⁰⁰/₁₀₀ pic. gambier netto gewigt. 237¹⁰⁰/₁₀₀ pic. suiker. *Thee Kang-
seng*.

Van Cheribon per prauw Majang gez. Pandjang,
3 koj. groene katjang. 10 pic. laxa. 2 krantj. buffelhoren. 1 ton
soja. 1 pot gest. garmolen. 1 pic. buffelvet. 6 do. vitriool. *Tjio
Kento*.

Van Indramajoe per prauw Sampang gez. Bajong.
130 zakk. rijst. 8 ps. led. tonnen. *Tjio Sing*.

Van Indramajoe per prauwen Sampang gez. Yaidien en Kiemien.
520 zakk. rijst. *Heckler*.

Van Indramajoe per prauw Sampang gez. Goler.
200 zakk. rijst. 8 do. witte katjang. 10 ps. led. krantjangan. 10 do.
do. tonnen. *Attil*.

Van Indramajoe per prauw Sampang gez. Kiemian.
250 zakk. rijst. *Tan Agiok*.

Van Indramajoe per prauw Sampang gez. Samoed.
180 zakk. rijst. *Doptok*.

Van Tanara per prauw Sampang gez. Dassiem.
160 pic. rijst. *Ang Hoey*.

Van Cheribon en Pecalongan per ned. ind. schip *Oeij Sinja* gez.
Kwee Samjang.

1226¹⁰⁰/₁₀₀ pic. suiker. *Pains Stricker en co.*
39 legg. arak. *Martin Dyce en co.*

412¹⁰⁰/₁₀₀—45¹⁰⁰/₁₀₀ pic. tabak. 4 corg. java sarongs. 2 krantj. hout
koolen. *Oeij I*.

1 kast. 1 pr. boekenplankjes. *Harling*.

Van Cheribon per ned. ind. schip *Faidool Rachman* gez. Said acht.
Ba-Alie.

140263 @ poeder suiker. *Pains Stricker en co.*

Van Bandjermassing en Samarang per ned. ind. bark *Satjang Mastoe*
gez. Mohamat Amin.

1200 pic. roting. (220 do. zw. katjang. van Samarang.) *Gesage*.
Van de Lampongs per prauw Kollek gez. Djalup.

1300 ps. niepa bladeren. *Gesage*.

UITVOER.

Naar Samarang per ned. ind. st. schip *Koningin der Nederlanden*.
gez. G. Curtis. agt. Maclaine Watson en co.

9 kn. en 1 rol schryf en kantoerbehoefsten 1 kist lijn. *van Haren
Noman en Koff*.

36 bn. drills. 70¹⁰⁰/₁₀₀ pic. was. uit het entrep. *de Agenten*.

1 kt. lampen. 2 do. kramerijen. 1 pakje monsters 2/4 pijpen portw.
Metzendorf Wilmans en co.

6 kn. sigaren. 12 do. gember. 3 kn. manufact. 5 bn. drills. 1
do. kat. modew. 50 tobb. staal. *Buring Schröder en co.*

1 kt. handschoenen. *L. Platon*.

1 do. ijzerw. 1 do. parfumerien. 6 krantj. aardew. 3 kn. katoen
goedren. uit het entrep. *Winter Houghton en co.*

2 kn. laken. 4 do. spiegel. 5 do. kramerijen. 1 do. madapollams.
25 do. cognac. *B. van Leeuwen*.

1 vat vleesch. uit het entrep. 75 kn. wijn. 100 do. brandew. 1 do.
ijzerwerk. 2 do. kramerijen. *Bahre en Kinder*.

1 vat inkt. *E. M. Gumprich*.

8 kn. gew. en 2 do. gedr. katoen. *E. Moorman en co.*

12 bn. europ. wit katoen. 6 kn. chitzen. 4 do. doeken. 6 do. loncl.
3 do. slend. 1 do. kleine sar. en potlooden. 6 do. nauigaren. 2 do.
moussinen. *Liem Ho*.

7 kn. katoen goedren. *McEwin en co.*

3 kn. lampen. *L. Campredon*.

6 bn. gew. en 16 gedr. kat. 1 do. kat. modew. 3 do. slend. *Adam
en co.*

10 kn. papier. 2 do. schilderijen. 25 do. rhyjn. 1 do. toilet aijn. 1
do. borstelw. en verfar. 19 do. brandewijn. *J. de Viennes*.

1 kt. modewaren *de Weerd Ruyl en co.*

8 bn. en 2 kn. longclots 4 do. europ. doeken. 1 do. batav. bat.
lijnwaarden. *Sech Aboebakar bin Alie Djelidie*.

Naar Cheribon per prauw Sampang gez. Moekioen.
250000 ps. kembang. 2 kn. wit katoen. 72 kn. en 28 do. rhyjn.
2 kn. en 1 do. madapollams.

Naar Tanara per prauw Sampang gez. Kadien.
2 bn. en 10 pakk. europ. rood katoen. 10 do. geel do. 2 do.
groen do. 250 ps. ledige zakken. 5 ks. thee. 1 krantj. kandy suiker.
100 ps. klappernooten *Lingam*.

Naar Tjiringien per prauw Sampang gez. Kadjoat.
430 ps. stalen pannen. 1 keld. verfolie. 2 krantj. aardappelen. 4 kn.
thee. 14 ps. batav. bat. slendang. 16 do. do. doeken. 6 pr. inj.
mulen. 4 ps. europ. wit katoen. 1 do. do. chitzen. 1 do. do.
ginghams. 1/2 pic. java tabak. 10 ps. kopere pannen. 30 ps. div.
kat. chitzen. 25 catt. candysuiker en suikerwerk. *Oey Koath*.

Naar Amsterdam per ned. schip *Henriette* gez. J. van Loenen agent
Haager en Schuurman.

2136¹⁰⁰/₁₀₀ pic. suiker. *Granpré Moliers en co.*

60 pic. roting. (133 do. koffij. 2 kn. rhabarber. 10 kn. kajoepoetie
olie. uit entrep.) 20 pic. verstof. 370 do. koffij. 1681 do. suiker.
1186 do. zw. peper. 250 do. rijst. 327 do. gomelastiek. 323 do.
gom dammer. 5 legg. arak. *Busing Schröder en co.*

Naar Cheribon en Samarang per ned. ind. schip *Djelanis* gez.
Said moekt. Bin Afe.

4 pic. stalenbloed. 2000 ps. ong. katoen. 12¹⁰⁰/₁₀₀ do. was. 1/10 do.
olijphantstanden. 28¹⁰⁰/₁₀₀ do. dammer. 1000 ps. silv. sp. matten. 9
corg. houte hokkers. 2 do. do. mangian. 4 do. do. doosen. 20000
ps. kroepoeks. 1 pic. ghie. *aan boord geb. iad. van Paldombang*.

1 kt. kramerijen. *de Weerd Ruyl en co.*

100 keld. genever. 25 vs. boter. (1 kt. regaal. uit regalen pakkuis.
Reijnt en Vinju.

2 ks. glaseppannen. 1 kt. kleederen en diversen. 1 keld. suren. *Kreg-
linger Dummler en co.*

22 ps. led. leggers. 1 krantj. aardew. 1 kt. lampen. *Martin Dyce
en co.*

1 kt. porcelein. *S. J. v. d. Meulen*.

1 pak werk. 2 do. en 1 kt. boeken. 1 bendie. 1 as water. *Pains
Stricker en co.*

Naar de Lampongs per prauw Bidar gez. Oedien.

f 1130 silv. specie. f 1200 kopergeld. 4 ps. eur. ong. katoen. 1/2 ps.
suiker. 1 doz. bier. 16 ps. eur. kat. tjindees. 30 do. chin. kumm.
6 pak. eur. kat. garen. 30 do. chin. vuurwerk. 9 ps. eur. chita.
3 ps. woll. dekens. 10 do. batv. ijergolok. 2 do. chin. stalen pan-
nen. 3 doz. eur. tafelmessen. 25 catt. gambier. 5 do. chin. thee.
40 ps. eur. madapollams. *Oedien*.

Naar Bantam per prauw Sampang gez. Kadier.

4 ps. katoen. 3 do. ong. do. 1 do. gekep. do. 10 do. eur. chitzen.
4 doz. do. dekens. 4 pakk. kat. nahigaren. 8 riem holl. papier. 4
pic. gambier. 12 do. ijs. 100000 gest. kembang. 300 ps. led.
zakken. *Iap Mio*.

Naar Bantam per prauw Sampang gez. Sadie.
f 291¹⁰⁰/₁₀₀ kopergeld. *Oeij Tianseng*.

Naar Tjiringien per prauw Sampang gez. Mam.

60 pic. java tabak. 12 do. gambier. 260 ps. led. zakken. 24 do. do.
tonnen. 1 stolp. 1 ton verfolie. 20 catt. spijkers. 2 krantj. sar-
dapp. *Lim Oetjio*.

Naar Bantam per prauw Sampang gez. Katee.
100000 ps. gest. kembang. *Jo Tamsorij*.

Naar Tanara per prauw Sampang gez. Derat.

1 1/2 corg. batv. sw. katoen. 6 doz. kat. doeken. 4 ell. laken. 1 ps.
gekep. katoen. 1 do. eur. do. 200 do. gest. kembang. *Hadije
Mohamat*.

Naar Indramajoe per prauw Sampang gez.

100 pic. lampolie. *Tjoa En*.

Naar Indramajoe per prauw Sampang gez. Sapie.
35 pic. olie. 1040 ps. stalen pannen. 20 kn. thee. 1 kt. chin. kin-
der spiegel. 1 doz. radijszaad. *Tan Soekwee*.</